

ALLE DINGEN NIEUW

door
P.J. Kloppers

NIJKERK G.F. ALLENBACH

ALLE DINGEN NIEUW

—: DOOR —:

P. J. KLOPPERS

NIJKERK — G. F. CALLENBACH

HOOFDSTUK I.

Wat geven ze om mij?

Het najaar was guur en regenachtig geweest. 't Was nu de veertiende Januari, maar de winter had tot gisteren nog geen dag van sneeuw, geen nacht van vorst gebracht. De menschen hadden gezegd, dat het goed weër was voor het kerkhof, maar Anna had niets daarvan begrepen. Ze had er niet naar willen vragen, want zij vond het te akelig om daarover te praten. Nu eerst begon zij te gevoelen, wat het beteekende. Haar lieve moeder had „kou gevat,” zooals de dokter gezegd had. Ze was altijd teër van gestel geweest en het gure, ongestadige weër had haar aangepakt. Anna had de dienstboden hooren fluisteren, dat het longontsteking was en zij had wel begrepen, dat haar goede moeder erg ziek was. Toen had zij eensklaps weër gedacht aan het „kerkhofweër” van de menschen en ze was zoo angstig geworden. Haar jonge hart was ineengekrompen van vrees en bezorgdheid. 't Was, of er „een stuk voor haar keel geschoten was.” Ze had wel willen schreien, maar ze kon niet. Ze had het wel willen uitschreeuwen, maar iedereen zou het toch maar

„gek” van haar vinden. En toch, zij was niet „gek”; ze wilde er zelfs den schijn niet van hebben. Daarom schreeuwde zij niet, maar ze keek elken morgen naar de gezichten der anderen; dan wist ze genoeg. Waarom zeiden ze haar niets? Waarom sprak niemand er over met haar? Wisten ze dan niet, dat ze haar moeder zoo lief had? Dat zij háár alleen liefhad? Waarom? Wel, moeder was de eenige, die van haar hield. Pa had geen tijd om van haar te houden; zijn zaken, daarover dacht hij alleen. Hij was een heel ander mensch dan moe. Ze was bang voor hem, maar van hem houden, dat kon ze niet. De dienstboden lieten haar maar aan zichzelf over, de geheele Kerstvacantie door. Ze hielden ook niet van haar, waarom zou zij van die vreemden houden? Pa zag ze haast niet en, als ze hem zag, dan keek hij zoo somber, en dan gooide hij de couranten en boeken zoo ruw aan den kant, dat ze hem niet durfde vragen, hoe het toch met moe ging. Als zij het aan de overigen vroeg, trokken dezen de schouders op, of ze gaven in het geheel geen antwoord. Toen moe drie dagen ziek gelegen had, had zij gevraagd, of ze haar even zien mocht. „Nee, kindje,” had de dokter gezegd, „later, later! Nog wat wachten! Moe moet stil liggen; zij mag niet spreken!” — „Maar ik wou haar alleen even zien, even een kus geven!” „’t Kan niet, mijn lieve!” had hij geantwoord en hij had haar vader streng aangekeken. „Alle aandoening moet vermeden worden;” daarmede was hij heengegaan.

Eenmaal, toen zij de slaapkamer van de zieke voorbijkwam, had de deur op een kier gestaan. Toen had zij het niet langer kunnen uithouden. Ze was op haar teenen binnengeslopen, maar, toen ze de kranke had zien liggen, was zij geschrokken. Wat was zij mager geworden! Zij had zoo’n hooge kleur en het zweet parelde op haar voorhoofd. En toch, moe had „kotgevat.” Zij begreep het niet. De zieke sliep zeker; ze lag zoo rustig. Anna had zich even over haar heen ge-

bogen en een kus zacht op haar voorhoofd gedrukt. Toen had haar moeder de oogen opgeslagen, die lieve, blauwe oogen. Hoe glazig stonden ze nu! „Mijn lieve kind!” had zij gezegd en een heerlijke glimlach was over haar gelaat gegleden. „Och, mijn lieve, beste moeke, word toch weêr beter!” had ze geroepen.

Toen was tante binnengekomen, tante, die voor het huishouden zorgde, nu moe ziek was. Tante, die ook al geen tijd had om met Anna te praten, die niet van haar hield en om wie ze niets gaf. O, dat was een verschrikkelijk mensch, net als pa. Och, alle menschen waren zoo, zijzelf ook! De lieden zeiden dan ook, dat zij precies haar pa was en zeiden dat niets vriendelijk. Alleen haar moeder was zoo geheel anders. Die dacht nu altijd aan anderen en nooit om zichzelf. Zij had alle menschen lief en alle menschen hielden van haar. Neen, zooals deze was, was er niemand: moe was een engel.

„Kind, wat doe jij hier?” had tante gezegd en zij had haar bij den arm genomen en buiten de deur gezet. Toen had zij de deur gesloten en Anna stond daar buiten, verschrikt, maar nu begreep zij, wat de menschen bedoelden met „kerkhofweêr.” Wat kon zij nog doen? Zij ging naar haar kamertje en sloot de deur achter zich. Daarna viel ze op haar knieën bij een stoel neêr en zei:

„Heere Jezus! Mijn lieve moe heeft mij verteld, dat Gij haar en mij liefhebt en dat Gij wilt, dat ik dat gelooven zal. Maar waarom laat Gij haar dan zóó ziek worden? Zij is de eenige, die van mij houdt en ik houd van haar alleen. Zij heeft mij gezegd, dat ik U alles zeggen kan, wat ik anderen niet kan zeggen. Maak mijn lieve zieke beter, anders geloof ik niet, dat Gij haar en mij liefhebt. Geef mij mijn goede moe terug; dan zal ik U altijd liefhebben, haar het meest en dan U, Heere Jezus. Amen.”

Zij had haar lieve moeder niet weêr gezien. 't Was nu acht dagen geleden. Ze was 's morgens wakker geworden en had de gordijnen voor de ramen willen

optrekken, maar tante had gezegd, dat ze het niet doen moest. Ze had gevraagd, waarom de gordijnen neêr moesten blijven en toen had tante haar verteld, dat moe het zoo benauwd gehad had in den afgeloopen nacht en gestorven was. Tante was zoo akelig lief voor haar geweest: ze had gevoeld, dat tante er niets van meende. Of ze haar lieve moe nog eens zien wou? Ze had haar geen antwoord gegeven en toen tante haar bij de hand genomen had, om haar naar moeders slaapkamer te brengen, had zij zich van haar losgerukt.

„Verhard kind!” had tante haar nageroepen. „Precies je vader!”

Zij was alleen naar de slaapkamer gegaan en, toen zij gezien had, hoe bleek, en gevoeld had, hoe koud en stijf moe daar lag, was zij vreeselijk ontsteld. Zij was zelf koud en stijf geworden en ze was gevallen. Ze was erg ziek geworden en toen zij weêr beter was, was moe al begraven. Anna had zich eerst niets kunnen herinneren van al, wat er gebeurd was, maar toen haar vader en tante naar haar kwamen kijken, had ze gevraagd, waarom moe niet bij haar kwam. Pa was opeens weggegaan zonder iets te vragen en toen wist ze dadelijk alles weêr. Ze was weêr zoo bleek en koud geworden, maar tante had gezegd, dat ze niet aan haar moeder moest denken; dan zou ze zelf erg ziek worden en misschien ook sterven. En vooral moest Anna met pa niet over moe spreken. Zelf sterven? Dat wou ze wel. Waarom zou ze langer leven? Niemand hield van haar en zij hield van niemand. Wat zou zij hier nog langer doen? Was zij maar bij moe! Waar zou die nu zijn? In den hemel, bij den Heere Jezus, zooals zij haar altijd gezegd had? Maar bij Dien wou zij, Anna, niet zijn! Die had haar moeder en haar niet lief. Dat had moe zich verbeeld, omdat zij Hem zoo lief had. Als Hij hen beiden liefgehad had, zou Hij moeke niet hebben laten sterven. Daarom wou ze ook niet meer bidden. Schreien, dat wou ze, maar zij kon het niet. Zij was alleen naar het

kerkhof gegaan, zonder dat iemand er iets van wist. De doodgraver was juist bezig geweest, een grafje voor een kind te delven en hij had haar gewezen, waar haar moeder begraven was, maar ze had daar zóó vreemd gedaan, dat de man haar bij de hand genomen en haar thuis gebracht had. Tante had hem een kwartje gegeven en hem verzocht, Anna niet meer op het kerkhof te laten, als er geen groote bij was. Wat zou zij daar doen met een groote bij zich? Dan kon ze toch niet met moe praten. Ze kreeg ook in 't geheel geen antwoord. Alleen de wind in de hooge boomen, dien hoorde men, anders niets.

Anna was weér naar school gegaan, heel in zwarte kleèren. De kinderen hadden schuw naar haargekeken, alsof ze bang voor haar waren. De meester had niet over moe gesproken en al het overige, wat hij gezegd had, had haar geen belang ingeboezemd. Zij leefde met haar gedachten bij moeder en al het andere kon haar niets schelen. Alles herinnerde haar aan haar lieve overledene en overal zocht zij haar. Waar kon zij haar toch weèrvinden en hoe? Terwijl haar oogen dof en zielloos voor zich uitstaarden, zocht zij ginds in de verte, waar die, hier zoo hooge, hemel aan de aarde raakte, of zij daar geen kier of scheur ontdekken kon, waardoor zij heenglippen kon, om moeder met geweld weér bij haar te halen. Dáár was het toch niet goed, bij dien Heere Jezus, die moe had laten sterven en van haar weggenomen had! Neen, daar kon het niet goed zijn! Was het dan nergens goed voor menschen en kinderen? Hier niet, in de hel niet, in den hemel niet? Konden zij dan nergens gelukkig zijn? Zij wist het niet. Zij wist alleen, dat zij ongelukkig was, bitter ongelukkig!

Anna's vader was op reis gegaan. Die moest afleiding hebben, had tante gezegd, en ze had Anna zelf ook afleiding willen bezorgen. Ze had haar geraden, wat te spelen en haar vriendinnetjes bij haar te vragen. In spelen had

ze heelemaal geen lust en vriendinnetjes had ze niet. Doch al had zij ze gekend, ze zou die toch niet bij zich willen hebben. Tante zelf had weinig tijd om met haar bezig te zijn en wou niet met haar over haar moeder praten, waarover zij alleen spreken wilde. Anna gevoelde het wel, dat tante niet van moe hield en ook niet van haar en daarom ontweken zij elkander zooveel mogelijk. Zoo was het dan ook maar beter!

Urenlang stond Anna voor het raam van haar eigen kamertje te kijken. Ze kon daar juist op het kerkhof zien en verder tusschen de hooge, bladerlooze boomen heen naar de verte, waar hemel en aarde samen kwamen. Kon zij dáár maar komen! Ze had Zondag een lange wandeling daarheen gedaan, maar hoe verder ze ging, des te grooter was de afstand geworden en ze had het eindelijk maar opgegeven. Tante had haar vreeselijk beknord, omdat zij in het donker tehuis gekomen was, maar zij had zich van het donker evenveel aangetrokken als van tante's knorren en brommen.

Weér stond Anna voor het raam. Eindelijk had het gesneeuwd. Alles droeg een wit kleed: de takken, de daken, de bloemen in den tuin, het heele kerkhof ook. De zon scheen er helder op uit de blauwe lucht en glinsterde in de sneeuw. Dat leek heel mooi, maar 't was koud en naar. Daaronder toch was alles dood en akelig, evenals op het kerkhof ginds. Zóó was het ook met de menschen. Van buiten zetten ze allen een vriendelijk en mooi gezicht, maar hun hart meende er niets van. 't Was precies zooals zij zelf was. Of men nu al een aardig gezichtje heeft en mooie kleëren draagt . . . wat geeft dat, als men zich zóó ongelukkig gevoelt! Zij zou er maar eens uitgaan, maar waarheen? Weér naar den horizont, maar daar kon zij toch niet komen. Naar het kerkhof? Dan bracht Bart, de doodgraver, haar weér tehuis om een kwartje te verdienen en bovendien: of ze daar al stond te klagen, moeder gaf haar toch geen antwoord. Enfin, ze zou toch maar

gaan, buiten de poort: dáár hinderde zij niemand en niemand bekommerde zich om haar.

Haar vader was teruggekomen, maar hij was nog steeds even stil en afgetrokken als vóór zijn heengaan. Tante was toen onvriendelijk geweest tegen pa en had gezegd, dat ze zóó geen leven had en, als het niet gauw anders werd, ging ze weg. Toen had pa lang en zacht met tante gepraat. Anna had juist in de andere kamer bij de deur gestaan en al het vorige had zij gehoord. Ze had weg willen gaan, want wat kon het haar schelen, of tante bleef of ging en anderen beluisteren stond leelijk. Maar tante noemde juist weér luid haar naam en nu wilde zij hooren, wat tante van haar zeide.

„En dan dat kind! Daarmee is heelemaal geen huis te houden! Dat ziet je den geheelen dag aan, of je te veel bent. Neen, hoor, waar Bertha verstand van mag gehad hebben, maar dat kind heeft ze letterlijk bedorven. Daar breng ik niets meer van terecht. Dat je 't zelf niet ziet, dat begrijp ik niet! Wil ik je eens wat zeggen? Als daar nog wat van terecht komen zal, moet je het op 'n goede kostschool doen en wel hoe eer, hoe beter. Wacht eens, daar schiet me juist wat te binnen. Die school van juffrouw Ankerstroom te V., die moet goed zijn. De dochters van Doorman zijn daar ook geweest. Ze gingen er als stijve, vervelende poppen heen en een half jaar later, ik zeg het je, je kende ze niet meer, zulke jongedames waren het geworden. Dat 'k er niet eer aan gedacht heb! Wil ik er eens heengaan en er eens over praten? Neen, niet om het zelf te bedisselen, maar om informatiën; dan kun je nog altoos zien, wat je doet. Met 'n retourtje kan ik in een halven dag heen en weêrom zijn. 't Zou waarlijk tot heil van het kind wezen.”

Meer had Anna niet gehoord, doch ze had het overige wel vooruit kunnen berekenen. Tante was gewoon, haar wenschen door te drijven en te verkrijgen en Anna had begrepen, dat zij den langsten tijd tehuis geweest

was. Tante ging met 'n retourtje, straks ging pa een dag uit de stad en bij zijn terugkomst vertelde hij haar, dat ze met den eersten Maart op kostschool zou gaan bij juffrouw Ankerstroom te V. Ze kon het toch niet met haar tante vinden en nu moe dood was . . .

Neen, nu moe dood was, kon het haar ook niet meer schelen. 't Eenige plekje, waar ze nog gaarne wezen wou, dat was ginds onder de hooge populieren, maar als ze dáár was, kwam Bart, de doodgraver, om haar tehuis te brengen en een kwartje te verdienen. Zoo'n man moest nu voor moe en haar zorgen! Neen, ze wou hier maar liever weg. Akeliger dan hier kon het op de kostschool niet zijn!

HOOFDSTUK II.

Wat geef ik om ze!

De meisjes van de kostschool hadden nu al het land aan de nieuweling, al was die er nauwelijks veertien dagen. Wat 'n trotsch, stijf kind was dat! Ze sprak met geen mensch, ze keek naar niemand om, ze deed, wat haar gezegd werd en daarmee was het uit. Ze hadden eerst getracht, haar tot het voorwerp van allerlei aardigheden te maken, te ontgroenen, zooals zij dat noemden, maar die „nuf” had zóó minachtend op ze neêrgezien, dat ze er niets geen aardigheid van gehad hadden. Toen hadden ze afgesproken, vriendelijk met haar om te gaan, maar zij ontving ze met hetzelfde gezicht. Wat gaf zij om ze! Ze hadden haar eindelijk voor „dood” verklaard, dat wil zeggen: ze bemoeiden

zich geheel niet meer met haar en zeiden haar goeden morgen noch goeden avond. Zóó had zij het 't liefst en juist, dat zij haar dit toonde, maakte de meisjes nog bitterder tegen haar. Hoe kon zij van ze houden? In plaats dat ze vriendelijk en goed jegens haar geweest waren, toen zij als een arme wees en een vreemdelinge dáár kwam, hadden zij getracht, haar te misleiden en bespottelijk te maken. Van zulke kinderen kon zij niet houden en zij hadden immers getoond, dat zij niets van haar hielden; anders zouden zij het toch niet gedaan hebben. Ook juffrouw Ankerstroom had ze reeds spoedig allen invloed op haar jonge hart ontzegd. Hoe dat gekomen was? Op zekeren avond hadden de meisjes zich te haren koste vermaakt. Juffrouw Ankerstroom had er bij gestaan en had alles gehoord en gezien en . . . : ze had er om gelachen. Toen was het uit geweest tusschen haar en Anna, voor altijd uit. Hoe hatelijk van dat mensch! Den volgenden dag, toen Anna haar nog minder had aangezien dan gewoonlijk, had zij haar geroepen en gezegd:

„Weet je, waarom ik lachte, toen de meisjes je onder handen hadden?”

„Neen, juffrouw.”

„Wil ik het je eens zeggen?”

En terwijl Anna gereed was, te antwoorden: „dat moet u zelf weten,” was zij voortgegaan: „'t is goed voor je, dat zij je wat minder gevoelig maken, meisje. Je tante heeft me gezegd, dat je dat hard nodig hebt en ik zie het nu ook. Zij zullen je wel anders en beter maken.”

„Moeten zij dat doen, door me voor den gek te houden?” had ze gevraagd.

Onwillekeurig zag Anna de hulponderwijzeres, juffrouw Silven, aan. Deze glimlachte, maar haar oogen rustten met zulk een medelijden en zooveel instemming op haar, dat Anna in haar droeven glimlach steun vond, ook zelfs toen juffrouw Ankerstroom haar met een:

„ga heen, boos nest!” wegduwde. Zij ging dan ook heen, alsof er niets gebeurd was. Inwendig gevoelde zij echter, dat de hoofdjuffrouw haar aan de willekeur der anderen overgegeven had, dat die vrij waren, zich zoo hatelijk tegenover haar te gedragen, als zij verkozen, maar ook, dat juffrouw Silven ten minste medelijden met haar had. Daar was iets, wat haar aantrok in juffrouw Silven. Was het het rouwgewaad, dat deze droeg evenals zij? Waren het haar zachte, blauwe oogen en haar vriendelijke stem? Of was het omdat de andere meisjes haar ook plaagden en omdat de hoofdonderwijzeres in plaats van de meisjes te bestraffen, de juffrouw in aller tegenwoordigheid ongelijk gaf? Zij wist het zelf niet, maar juffrouw Silven deed haar denken aan dien zonnestraal, welken zij tehuis op de sneeuw had zien glinsteren. Dat die sneeuw zoo doodschen en koud was, en die grond er onder zoo hard en zoo dor, dat kon die zon toch niet helpen!

„Wat een nest!” fluisterden de meisjes, toen zij, trotsch, en zonder naar ze om te kijken, tusschen haar rijen door liep. Zij had het wel gehoord, maar wat gaf ze er om, hoe dezen over haar dachten. De meisjes hadden ook gehoord, wat juffrouw Ankerstroom tot Anna gezegd had en hadden ook begrepen, dat de juffrouw ze een vrijbrief gegeven had, om Anna nog verder onder handen te nemen. Daar hoopten ze gebruik van te maken.

Hoe kon ze nu aan de sneeuw denken? Er was geen sneeuw te bekennen; 't was het heerlijkste weêr van de wereld. Prachtig, 't was Woensdagmiddag! Dan hadden ze geen lessen. Als 't mooi weêr was, gingen ze wandelen met juffrouw Silven. 't Zou de eerste maal in het jaar zijn: op de vorige Woensdagen was het te koud of het weêr was te regenachtig geweest. Nu was er niets in den weg. Onder het koffiedrinken ging er een stukje papier van hand tot hand onder de meisjes, dat ze steelsgewijze lazen en elkaâr overgaven. Het

meisje, dat naast Anna zat, reikte het achter Anna's rug over aan de op Anna volgende leerling. „Niemand mag met een voor-dood-verklaarde loopen,” stond er op en de beide grootste meisjes hadden het geteekend. Eenige leerlingen wierpen even een medelijdenden blik op Anna, maar daarna dwaalden die oogen naar het bovineind van de tafel, waar de grooten zaten. Zij wisten het wel: dat dezen mede hielpen opvoeden in den geest van juffrouw Ankerstroom en zij hadden nu eenmaal tot wet gesteld: wie met een dood-verklaarde omging, was zelf dood verklaard. Al hadden ze dus met Anna willen loopen, ze durfden niet. Anna had er wel iets van begrepen, maar . . . wat deerde het haar? Zij wierp een minachtenden blik over de tafel heen naar allen en naar alles en zij zou de komende dingen maar afwachten. Vervelend was het, maar alles was vervelend. Moeite voor niets! Men behoefde zich om haar niet te bekommeren en ze vond het eigenlijk dwaas, dat men zooveel moeite om harentwil nam. Zij wachtte niets van de kostschool, niets van al de groote en kleine menschen. Haar wereld bestond uit haar lieve moe en . . . nu ja, over juffrouw Silven dacht ze ook een klein beetje anders. Die had het ook wel opgemerkt en ze had de meisjes verontwaardigd aangezien. Waarom zou Anna niet alleen gaan? Ze kon dan des te beter aan haar moeder denken.

En toch viel het haar niet mede. Zoolang zij door de straat liepen, schaamde zij zich voor de menschen en buiten de poort had ze niet alleen aan haar schande genoeg, maar de bitterheid en de wrevel, die haar ziel vervulden, werden haar te veel en te zwaar in haar verlatenheid. Tot nu had juffrouw Silven gewacht, daar zij haar leerlingen de gelegenheid niet ontnemen wilde, zelf medelijden te oefenen. Helaas, dat wachten bleek haar vergeefs. Plotseling voelde Anna zich een zachte hand op den schouder leggen.

„Willen wij samen loopen, Anna? Wij zijn beiden alleen.”

„Gaarne, juffrouw Silven,” zeide Anna, die dit aanbod van ieder ander zou afgeslagen hebben, daar zij zich te trotsch gevoelde om anderer medelijden te dulden.

„Wij hebben toch zooveel gemeens, mijn kind. Gij gaat in het zwart om uw goede moeder, ik om de mijne en ik geloof, dat ge veel aan uw moeder denkt, zooals ik het aan de mijne doe.”

„Lieve juffrouw Silven,” riep Anna uit: 't was of een warme zonnestraal het ijs deed bersten, dat haar jonge hart omgaf, — „ik denk altijd aan haar en aan niets anders.”

„Maar mijn lieve kind, zou dat wel goed zijn? Zou uw moeder dat wel goed vinden?”

„'k Weet het niet, juffrouw.”

„Anna, 'k geloof, dat ge het wel weet, maar dat ge u schaamt, het te zeggen. Dat moeten we nooit doen. Als we onze verkeerdheid gevoelen, moeten we den moed hebben, er eerlijk voor uit te komen. Als ik mij niet vergis, hebt ge, evenals ik, een lieve, vrome moeder gehad en zulk een moeder zou het zeker niet goedvinden, als haar kind aan niets anders wilde denken dan aan haar. Heb ik wel zoo verkeerd gedacht, Anna?”

„Neen, juffrouw Silven,” sprak Anna. „Maar moe is nu weg en ze ziet of hoort toch niet meer, wat ik doe.”

„Anna, ik weet dat nog zoo zeker niet, of liever, ik weet zeker, dat het niet zoo is. Ik wil echter eens een oogenblik aannemen, dat ge gelijk hebt. Dan geloof ik echter nog niet, dat ge goed doet! Ik wil eens veronderstellen, dat gij veel van mij hielt en dat ik, zoolang gij bij mij waart, mij zóó gedroeg, als gij gaarne van mij zaagt. Doch nauwelijks waart gij van mij weg en kondt gij mij hooren noch zien, of ik deed precies het tegendeel. Zou dat mooi, zou dat dankbaar van mij zijn?”

„Neen, juffrouw, u hebt gelijk, maar ik heb daarover nooit zoo gedacht. Ik vind alles zoo akelig, nu mijn

lieve moe er niet meer is en ik vind alle menschen zoo naar."

"Alle menschen? Mij ook?" vroegde juffrouw Silven. Anna keek haar verschrikt aan en weér trof haar die droeve glimlach om de lippen van haar onderwijzeres en die medelijdende blik uit haar schitterend blauwe oogen.

"O neen!" sprak zij haastig en zij greep de hand van juffrouw Silven en drukte die warm. "Û niet! Ik geloof, dat u net zijt als mijn goede moe."

"En hoe deed uw lieve moeder tegenover die andere nare menschen?"

"Och, die was goed en vriendelijk voor iedereen, al waren ze ook nog zoo verkeerd tegen haar."

"Nu, dan moet gij er eens over denken, hoe uw lieve moe nu gaarne zou willen, dat gij deedt. Wilt ge mij dat wel beloven?"

"Waarom, juffrouw Silven? Wat geeft u daarom?" waagde Anna te vragen.

"Wel, kind, omdat ik veel van u houd. Dat hebt ge wel opgemerkt, al heb ik het u niet gezegd. Maar ik zal nog meer van u houden kunnen, als ge wat anders en wat liever zijt; wil je het mij nu wel beloven, mijn lieve Anna?"

"Û praat precies als moe."

"Dat is nog geen antwoord op mijn verzoek, Anna!" zei juffrouw Silven en ze zag Anna aan, of ze diep in haar hart wilde zien. Dáár kon het kind niet tegen en met een traan in het oog zei ze: „ja, juffrouw Silven."

Een handdruk vol liefde loonde Anna.

"Zoo, nu hebt ge mij erg gelukkig gemaakt, mijn kind! Laat ons nu wat over onze goede moeders praten. Is uw moe al lang dood?"

Nu ontstond er tusschen de onderwijzeres en haar leerling een zoo vertrouwelijk en hartelijk gesprek, als waren zij reeds langen tijd de beste vriendinnen geweest. Een gesprek, waarin juffrouw Silven met haar vriende-

lijken toon den winter trachtte te verdrijven, die het hart van haar jonge vriendin zoo koud en zoo hard gemaakt had naar het uitwendige en waarbij zij tot haar vreugde de voldoening smaakte te ontdekken, dat er toch in Anna's kinderziel zoo'n schat van liefde sluimerde. Zou haar vriendelijke belangstelling de straal van lentezon geweest zijn, die het ijs voorgoed had doen smelten? Zij hoopte het, zij bad er om in stilte. Toen zij bij den terugweg de school in het gezicht kregen, werd Anna stiller en eindelijk zweeg zij geheel.

„Waar denkt ge over, Anna? Is u de wandeling niet bevallen?”

„O heerlijk, juffrouw Silven. Ik wilde wel, dat wij ze nog beginnen moesten. Na moe's dood heb ik altijd alleen gewandeld en u weet niet, hoe akelig dat was.”

Juffrouw Silven zeide niets, maar zuchtte. Ja, zij wist zelf maar al te goed, hoe akelig dat was.

„Maar waarom wordt ge dan nu zoo stil?”

„Och, ik denk aan hetgeen ik u beloofd heb en nu ik de school zie, gevoel ik, hoe moeilijk het voor mij zijn zal. 't Is, of het al moeilijker wordt, naarmate wij dichterbij komen.”

„Dat geloof ik gaarne, Anna. Het is een bewijs, dat wij, die anderen vaak zoo verkeerd achten, zelf niet veel beter zijn. Het gaat ons zoo gemakkelijk af, te doen, wat we niet doen moesten, maar om nu eens tegen onze wenschen in wat goeds te doen, dat kost moeite. Vraag nu eens alleen, wat uw lieve moe gaarne van u zou zien en laat u daarvan niet afhouden door de vraag, wat anderen van u zullen denken. 't Gaat hiermede juist als met iemand, die aan den kant van eene sloot staat en aan de overzijde moet wezen. 't Is veel gemakkelijker, regelrecht in de sloot te loopen, maar dat is gevaarlijk. De sprong vereischt moed en moeite, doch is men aan de overzijde, dan is men niet alleen veilig, maar als men weër aan zoo'n sloot komt,

neemt men den sprong veel gemakkelijker. Gij hebt uw moe zóó lief; als zij eens van u vraagde het liefste, wat gij hadt, zoudt gij het dan weigeren?"

„O neen!"

„Welnu, dan den sprong gewaagd, om moe's wil en . . . hé? . . . ook een klein beetje om mijnentwil. Anders kan ik moeilijk gelooven, dat ge een klein beetje van mij houdt."

HOOFDSTUK III.

Ik wil wel, maar . . .

„Jij hebt zeker wel prettig gewandeld, hé?" vraagde Nancy S. aan Anna, toen zij tehuis gekomen waren. „Zoo heelemaal alleen," en ze lachte spottend, toen ze dit zei, „met juffrouw Silven. 't Was, of de juffrouw er voor jou alleen was."

„Zeg Nancy, weet je 't wel, wat we afgesproken hebben?" vraagde Cato F.

„Pas jij maar op jezelf!" hernam Nancy. „Ik mag 'r wel plagen; dat is geen praten, hoor! Dat hebben de grooten zelf gezegd. Nu, juffrouw „heelemaal alleen," hoe is het je bevallen?"

Anna stond op het punt, haar lip minachtend op te trekken en zich zwiwend om te keeren, doch zij bedacht zich.

„Ik vond het heel naar, dat jullie mij alleen liet gaan, Nancy. Dat kunt ge wel denken. Maar gelukkig kwam de juffrouw bij mij en ik heb heerlijk met haar gewandeld."

„Dan moet je dat maar altijd doen, hoor. Wij moeten niets van je hebben!” zei Cato lachende. Zij was blijven staan, om te luisteren, of Nancy ook vriendelijk praten zou met „de dood-verklaarde.”

„Ik zou het toch zoo gaarne anders hebben, Nancy,” sprak Anna aarzelend.

„Dat wil ik gaarne gelooven, maar je hebt het daarnaar heelemaal niet gemaakt,” zei Cato.

„Dat is waar, maar ik heb daar nu spijt van. Och, ik voel mij zoo ongelukkig! 'k Wou, dat het anders was.”

Cato F. was een haatdragend meisje, maar Nancy was geheel anders. Zij had inderdaad wel wat medelijden met Anna, nu deze daar zoo droevig stond in haar zwart kleedje. En toen Anna nu met vochtige oogen op haar toetrad en zeide:

„Wil je mij vergeven, dat ik onaardig voor jullie was? 'k Zal nu heel anders zijn; dat beloof ik je!” toen nam zij de hand, die Anna haar toestak en zeide: „Ik zal er met de andere meisjes over praten, hoor, en dan zul je het wel zien.”

„Bah! Hoe kinderachtig! Vergeven! Zoo'n groote meid praat van vergeven! 'k Wou nog liever! Neen, als ik mijn zin heb, houden ze het goed lang vol met zoo'n nuf als jij bent,” zei Cato en met een boozen schaterlach ging ze de kamer uit.

„Laat haar maar praten,” sprak Nancy tot Anna, die haar met een bleek gezicht nakeek. „Ik zal wel probeeren, het anders te maken voor je en, als ze niet willen, loop ik met je.”

Dat trof Anna. Zij sloeg haar arm om Nancy's hals en gaf haar een kus op het voorhoofd. Toevallig kwam Cato de kamer weer in om een boek te halen.

„Ha, dat heb ik daar juist gezien, Nancy! Nu ben jij er ook aan, hoor!” riep zij triomfantelijk uit.

„'k Heb je immers gezegd, dat jij maar op je zelf moet passen,” zei Nancy boos. „Dat is net iets voor jou, om twist te stoken. Als ze jou maar goed

wat geven, dan wil jij wel goed zijn, hé? Laat het maar aan mij over, Anna!"

„Maar 'k zou toch niet gaarne zien, dat ze om mijnentwil ook allen boos en onvriendelijk tegen jou waren," sprak Anna.

„Dat zullen ze niet, als ik het ze maar goed zeg. Ze kennen Cato allen wel: ik ben best tegen haar opgewassen. Wacht maar hier, totdat ik weêrkom."

Nancy vloog naar den tuin, doch toen ze bij het priëel kwam, vond ze reeds alle meisjes om Cato verzameld, die druk aan het vertellen was, van hetgeen zij gezien had. Nancy hoorde haar geduldig aan tot het einde, maar toen Cato gereed was en aller oog vragend en met stil verwijt op haar rustte, trad zij midden in den kring en sprak:

„Hier ben ik, meisjes. Ik zal ronduit zeggen, wat er gebeurd is. Ik ben begonnen met Anna te sarren, maar toen mijn oog op haar kleëren viel en toen zij schuld bekende en vraagde, of ik het haar wel vergeven wilde, heb ik het gedaan en ik heb haar beloofd, dat ik jullie ook vragen zou om weêr goed op haar te worden. Ik heb nog meer gedaan: ik heb haar beloofd, dat ik met haar zou loopen, als jullie haar voor dood blijft verklaren en ze heeft mij uit dankbaarheid een kus gegeven. Nu weet jullie alles. Of heb je soms nog meer gezien of gehoord, Cato?"

„Neen, maar dat is toch al genoeg, dunkt me," zei Cato, een weinig verlegen.

„Meisjes, weet je wat?" hernam Nancy, „'t kind heeft pas haar moeder verloren en als ik mijn moeder kwijt was, zou ik net zoo ongelukkig en onverschillig zijn als zij. Als jullie dat niet voelt, dan houdt je niet van je moeder en dan kun jullie me ook niets schelen."

Ze hield op, want het schreien stond haar nader dan het lachen, en ze zag allen aan, alsof zij ze uitdagen wilde om haar tegen te spreken. Maar niemand sprak haar tegen. De groote meisjes begonnen samen te

fluisteren. Een oogenblik later liep één van haar naar de leerkamer en kwam spoedig terug met Anna aan haar hand, die zij binnen den kring bracht.

„Anna,” zeide de oudste, „Nancy zegt, dat je anders tegen ons zijn wilt; meen je dat heusch?”

„Ja,” zei Anna, „ik weet wel, dat ik schuld heb. Ik heb er wezenlijk spijt van en heel veel spijt ook.”

„Nu, meisjes, ik zou zeggen, vindt jullie dan goed, dat Nancy in ons aller naam vrede met Anna teekent?”

„Ja, ja!” riepen allen. Alleen Cato riep luide: „In mijn naam niet. Ze komt er veel te gemakkelijk af. Zoo'n nest!”

„Nancy, ga je gang!” zei de oudste. „Uit aller naam, behalve van Cato.”

En onder algemeen gelach, maar met een traan in het oog ging Nancy naar Anna en gaf haar een hartelijken kus. „Wij zullen vriendinnen zijn,” zeide zij zacht. „Wij liepen toch met z'n drieën.”

„Juffrouw Silven,” zei Anna na het eten tot de onderwijzeres, „mag ik wel even uit?”

„Waar woudt ge heen zoo laat, kind?”

„Och, 't is maar even; over tien minuten ben ik weer terug.”

„Ja, kan de meid even met je mee gaan? Niet alleen, dat gaat niet. Wat wil je toch doen?”

„Wat mijn goede moe zou gedaan hebben, juffrouw Silven,” zei ze.

„Nu, ga je gang dan, maar dadelijk terug, hoor! Beloof je het mij?”

„Ja, juf!” zei Anna en ze vloog weg.

Dien avond werden er taartjes bij de thee rondgedield. Juffrouw Silven diende rond, maar ze mocht niet zeggen, van wie het kwam. Wel wist ze, dat juffrouw Ankerstroom en Cato er twee moesten hebben. Ja, zijzelf moest er ook twee nemen, maar dat wou ze niet en toen ze Anna vroegde, te beslissen, aan wie de laatste toekwam, zei deze: „aan Nancy.”

Van dien dag af was er een groote omkeer gekomen in de verhouding der meisjes tegenover Anna, een verhouding, die Anna gelukkig stemde en waarvoor zij juffrouw Silven, die zij terecht als de oorzaak daarvan beschouwde, van harte dankbaar was. De onderwijzeres zelve zag het met groot genoegen en bij de warme toegenegenheid, die Anna haar toedroeg, werd ook haar invloed op de overige meisjes dagelijks grooter. Aanvankelijk was dit juffrouw Ankerstroom niet onaangenaam geweest, doch toen zij allengs tot de overtuiging kwam, dat de leerlingen zich meer aangetrokken gevoelden tot de zachte en vrome juffrouw Silven dan tot haar, werd haar dit een doorn in het oog. Zij trachtte haar onderwijzeres het leven op de school moeilijk te maken en zocht gretig gelegenheid, haar in de tegenwoordigheid der leerlingen te bedillen en te grieven.

De Paaschvacantie was in 't vooruitzicht. De meisjes, die ver afwoonden, bleven de vacantie op de school doorbrengen. De vacantie toch was te kort, om zich de onkosten der verre reis te getroosten. Anna behoorde tot de dichtstbij wonenden, maar op zekeren avond riep de hoofdonderwijzeres haar bij zich en deelde haar mede, dat haar pa op reis moest en haar tante nu maar beter vond, dat zij op de school bleef, waar zij nog maar zoo korten tijd doorgebracht had. Juffrouw Silven stond er bij, toen de hoofdonderwijzeres met Anna sprak en onwillekeurig rustten haar blikken op het meisje, om op haar gelaat den indruk te lezen, dien deze tijding op haar zou maken. Tot haar groote verbazing was er weinig teleurstelling op haar gezicht te lezen. Zij begreep niets daarvan. De zaak was, dat Anna al dagen te voren haar kansen had berekend. 't Eenige, waarnaar zij verlangde, was, weêr eens op het graf van haar moeder te zijn, van wie zij zich minder gescheiden gevoelde, sinds zij zich voortdurend bij haar doen en laten afvraagde, wat moe zou gewild

hebben, dat zij deed. Dat zij hiermede moest wachten, totdat de groote zomervacantie zou aanbreken, deed haar leed, maar overigens de vacantie tehuis doorbrengen bij pa, die altijd op het kantoor zat en bij tante, die een hekel aan haar had! Neen, dan bleef ze veel liever hier, vooral nu ze gehoord had, dat juffrouw Silven ook niet uit de stad ging.

Den volgenden dag, toen zij een oogenblik alleen in den tuin was, kwam juffrouw Silven bij haar en zeide:

„Dat was zeker een teleurstelling voor je, Anna, die boodschap van huis gisterenavond, hé?”

„Och neen, juffrouw Silven, ik verlang wel hard om weér eens bij moe's graf te zijn, maar tehuis heb ik niets. Tante heeft een hekel aan mij en pa gaat op reis.”

„Maar verlangt ge dan ook niet naar uw vader?”

„Niet erg, juffrouw Silven.”

„Houdt je pa dan ook niet veel van je?”

„Pa laat het mij nooit zien.”

„Maar hebt gij dan wel aan uw pa laten zien, dat gij veel van hem houdt?”

Anna's wangen begonnen te gloeien. „Neen,” sprak ze verlegen, „pa is altijd zoo somber en zoo stijf tegen mij.”

„En hoe waart gij dan wel tegenover uw pa?”

„Nu, ook zoo!”

„Dan kan dat lang zoo blijven, mijn kind. En zou uw lieve moe dat goed vinden, dat haar Anna niet hield van den man, van wien zij meer hield dan van eenig ander mensch?”

Anna werd verlegen.

„Wilt ge er eens over denken, Anna, en als het niet goed is — en geloof mij, 't is heel verkeerd van u — word dan niet boos op mij, omdat ik het u onder het oog bracht, maar beken dan liever uw schuld en wees voortaan zijn lieve Anna. Als het waar is, wat gij zegt, dat tante zoo onvriendelijk is, dan heeft uw goede vader ook niemand, die hem liefde toont, nu uw moe

van hem weggenomen werd. Denk eens, hoe gij het vindt, toen niemand zich om u bekommerde! Gevoelt ge nu niet, hoe hard gij geweest zijt? Ik wil u niet eens meer vragen, of ge mij een belofte wilt doen. Ik ben toch overtuigd, als gij er over denkt, hoe uw beste moeder daarover zou oordeelen, dan zult gij niet rusten vóór ge het tegenover uw vader in orde gemaakt hebt."

Anna gevoelde zich gansch niet rustig. Over hetgeen de onderwijzeres haar gezegd had, had zij nu eigenlijk nooit gedacht. Als pa zooveel van moe gehouden had als zij, dan was het geen wonder, dat hij, toen deze van hen weggenomen was, aan niets en niemand anders dan aan de overledene gedacht had, evenals zij, Anna zelf, dat had gedaan en dat hij ook zoo somber en onverschillig voor alles geworden was. En wat had zij nu gedaan om hem te troosten, om hem op te wekken? Immers niets, hecienmaal niets. Als pa zoo somber en afgetrokken was, toen moe nog leefde, was moe bij hem gaan zitten. Ze had hem met haar zachte hand over het voorhoofd gestreken en gezegd: „Kom, paatje, nu de muizenissen eens naar het kantoor gejaagd! 't Is zulk heerlijk weër buiten. Ga nu eens met ons in den tuin!" Dan had ze hen beiden meëgetroond en ze had daarbuiten over de bloemen, de boomen en de vogels zooveel te praten en te vragen gehad, en met haar lieve, glinsterende oogen en haar gelukkigen glimlach had zij al de wolken van pa's voorhoofd wegge-tooverd. En als dat niet gelukte, maar werkelijk droeve dingen pa's hoofd en hart in beslag namen, dan had zij zoo deelnemend en belangstellend met hem daarover gesproken, dat hij toch bemoedigd en gesterkt weër van haar ging. Ja, die moe kon nu niets om zich zien dan geluk en vrede. Och, was zij toch maar bij hen gebleven! Zij kon toch in de verte voor pa niet zijn, wat haar goede moe geweest was. Maar zij had toch wel wát kunnen doen? Zij had toch wel lief en vriendelijk voor pa kunnen zijn. Zij had hem zijn

pantoffels en zijn pijp, zijn kopje thee en zijn koffie kunnen brengen, zij had ook den arm om zijn hals kunnen slaan en hem een kus kunnen geven. Zij had met hem over moe kunnen spreken en zooveel meer. Kortom, ze had pa kunnen toonen, dat ze hem nu nog liever had dan vroeger. En niets van dat alles had ze gedaan en dat zou moe goed van haar vinden? Neen, dat kon zij niet gelooven. Zij vond het zelf akelig en zij schaamde zich voor zichzelf. Ze had er veel spijt van, maar hoe het beter te maken? Ging zij nu naar huis en ging pa niet op reis, dan had zij in deze vacantie pa vergeving kunnen vragen en lief en goed voor hem kunnen zijn, maar dat ging nu niet. Wachten tot de groote vacantie? En als pa dan ook eens stierf! In zoo'n langen tijd kon zooveel gebeuren. Vroeger had zij daaraan nooit gedacht; nu dacht zij er vanzelf aan. Die arme pa! Hij had zoo iemand als juffrouw Silven bij zich moeten hebben! Neen, zij zelf had anders moeten zijn: zij was slecht voor haar goeden pa geweest. Ze kon er niet van slapen en den volgende morgen zag ze er bleek van. Geen oogenblik had zij rust. Juffrouw Silven zag het aan haar. Na den morgenschooltijd wenkte zij Anna en ging haar voor naar haar kamer.

„Wat is er, mijn kind? Gij ziet zoo bleek. Wat hebt ge?”

„Ach, juffrouw, ik denk den geheelen tijd aan wat u mij gezegd hebt; ik heb den heelen nacht geen oog kunnen dicht doen. Ik zou wel naar pa willen vliegen en het hem zeggen. Help u mij toch! Wat moet ik toch doen?”

„Hebt ge al eens naar huis geschreven in den tijd, dat ge hier zijt?”

„Neen, juffrouw!”

„Nu, van avond hebt ge weinig huiswerk. Schrijf aan uw pa alles, wat gij denkt. Hij zal het u zeker vergeven en ge zult hem daarmee erg gelukkig maken.”

„He, gelukkig! Daar heb ik in het geheel niet aan gedacht. Ik dank u voor uw goeden raad, lieve juffrouw Silven. U bent toch precies als mijn moeder: die wist ook altijd raad.” En in vervoering drukte zij juffrouw Silven de hand. „Och, ik ben toch slecht! Nog heel niet naar pa geschreven!”

Maar hoe slecht ze ook was, ze ging veel lichter de trap af, dan ze er op gekomen was en met een glimlach van geluk op het gelaat volgde juffrouw Silven haar.

Den volgenden dag stond de heer Van Slooten op het punt, de vigelante in te stappen, die hem naar het station zou brengen, toen de postbode hem aansprak:

„Mijnheer, hier is een brief voor u! Zal ik dien aan het huis afgeven of . . .”

„Nee, geef maar hier!” — „Dankje!” —

Hij bekeek den brief. „Uit V.!” — „Heden! Dat is Anna's hand! Gelukkig, zoo is er dan nog iemand op de wereld, die aan mij denkt!” dacht hij bij zichzelf. „Wat zou ze hebben?” Hij liet zich nauwelijks den tijd, te gaan zitten en de deur van het rijtuig dicht te slaan. Hij scheurde den brief open en verslond den inhoud. Hij las dien nog eens en nog eens. Daarna pinkte hij een traan uit het oog en legde den brief in zijn portefeuille.

HOOFDSTUK IV.

Alle dingen nieuw.

Ze waren samen naar de kerk geweest, juffrouw Silven en de meisjes, die de vacantie op de school door-

brachten. De dominee had gesproken naar aanleiding van de woorden uit Openb. 21 : 5 : „Ziet, Ik maak alle dingen nieuw”. Hij had gewezen op de heerlijke natuur, waarin Gods lentezon alle dingen nieuw maakte, over de zachtgroene grassprietjes, de vroege voorjaarsbloemen, de zwellende blad- en bloemknoppen, de van den winterboei ontslagen beekjes en stroomen, den blauwen hemel met zijn verkwikkende en verwarmende zonnestralen, de opgewektheid en levendigheid, die bij menschen en dieren daardoor geboren werd. Alle dingen had God nieuw gemaakt, ook in den toestand der menschen en daarvan was deze heerlijke lentemorgen een schoon beeld. Om de menschen te verlossen uit de slavernij van den Satan, den boozen vijand hunner zielen, om hen vrij te maken van de banden der zonde en des doods, om hun een weg te openen, waarop zij met Hem verzoend, hier reeds een leven van vrede en zaligheid zouden ontvangen, had Hij Zijn eigen Zoon voor hen overgegeven. Deze had Zijn zaligen hemel verlaten en Zijn troon in het Vaderhuis, om ons lijden en onze smarten te dragen in Zijn leven, onzen vloek in Zijn sterven aan het Kruis van Golgotha. Daarna had Hij den dood overwonnen, opdat de mensch eeuwig, zalig bij Hem leven zou in het huis Zijns Vaders. En nu, aan Zijn nieuw leven en het nieuw en eeuwig leven der Zijnen herinnerde deze en elke Paaschmorgen. Opstaan en eeuwig zalig leven predikte het Paaschevangelie. Voor de levenden en over de dooden klonk nu de belofte van Hem, die den dood overwonnen had : „wie in Mij gelooft, zal leven, al ware Hij ook gestorven en wie leeft en in Mij gelooft, zal niet sterven, in der eeuwigheid niet.”

„Mijne hoorders,” zeide de predikant, „nog één vraag moet ik u in Zijn naam doen; de vraag, die Hij zelf aan Martha deed, toen zij treurde om het sterven van haar broeder Lazarus: „geloofst gij dat?” Immers heeft Hij deze heerlijke belofte alleen gesproken tot hen,

die in Hem gelooven. Hoe zou ze u ook blijdschap in de ziel kunnen geven, zoo gij ze niet gelooft! Alleen als uw zonden, uw slavernij in den dienst des duivels u een last en een smart geworden zijn, als gij gevoelt, dat gij u zelf niet anders maken kunt, als gij vreest voor het oordeel Gods en gij tot Golgotha's kruis opziet en het gelooft, dat Hij, Gods eigen, eeniggeboren Zoon, daar ook voor u lijdt en sterft, dan zult ook gij dat nieuwe, dat eeuwige, dat zalige leven in u gevoelen. Dan zult gij uw weg hier reeds, door dit leven van kommer en smart, met blijdschap reizen naar het Vaderhuis daarboven en uw sterven straks zal slechts de morgen zijn van een eeuwige lente.

Gelooft gij dat? Hoe heerlijk is dan voor u de Paaschmorgen! Leeft dan voor Hem, die voor u stierf en opstond!

Gelooft gij het niet? Wie kan u, arme, dan beschermen tegen den dood en het oordeel Gods?

Kunt gij het niet gelooven? Zeg tot Hem: „Heere, ik geloof; kom mijne ongeloovigheid te hulp!”

Hij heeft mij gezonden, om u in Zijn naam te zeggen: „Wie tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen!”

Het eenvoudig woord van den predikant had diepen indruk gemaakt op velen en onder die velen ook op juffrouw Silven en op Anna. Daar Nancy naar huis gegaan was en, behalve Anna, slechts twee meisjes gebleven waren, gingen allen samen huiswaarts. Terwijl de anderen allerlei ontspanning voor de beide feestdagen bespraken, liep Anna naast de onderwijzeres, in gedachten verdiept. Veel van hetgeen de dominee gezegd had, had haar getroffen. Opstaan, opnieuw leven, zij kon het zich niet begrijpen. Sterven, dat begreep zij, dat had zij gezien, en zij huiverde bij de gedachte, dat alle menschen sterven moesten, dat ook zij sterven moest, vroeg of laat, na lang ziek zijn of geheel onverwacht. Maar dat dan een mensch zou opstaan en eeuwig leven, dat het sterven niets anders was dan een lange

slaap, waaruit een mensch zou wakker gemaakt worden, om voor den hoogen God te verschijnen en geoordeeld te worden, zij sidderde bij de gedachte daaraan. Zij was toch zoo verkeerd, zoo slecht; dat merkte zij elken dag meer op. Zij nam zich duizendmaal voor, in alles goed te zijn en het goede te doen, maar telkens, telkens was het weér anders. Nu eens vergat ze het en dan had ze er geen lust in en straks schaamde zij zich voor anderen. O, als God eens met haar deed, zooals zij verdiende! Als het eens zóó was, als de dominee gezegd had, dat de mensch om de geringste overtreding den hemel verbeurd had, waar moest zij dan blijven, zij met al haar boosheid en verkeerdheid van vroeger en van nu! Neen, zulke menschen als haar goede moeder en juffrouw Silven, die behoefden niet bang te zijn. Maar zij? En als ze dan altijd leven moest om gestraft te worden voor haar kwaad, ver van haar lieve moeder af... neen, zij kon er niet langer over denken! Zij probeerde te luisteren naar het vroolijk gekout van de anderen en zij praatte mede over haar heerlijke plannen, waarin zij toch heelemaal geen lust had. Spoedig ging zij dan ook weér zwijgend naast ze. 't Was, of alles om haar heen zei, dat de dominee toch wel gelijk had. Die grassprietjes met hun jong en frisch groen, die pas even uit den grond kwamen kijken, de primula's en sneeuwkllokjes in de tuinen, waarvan ze de vorige maal niets gezien had, dat ruischen van het beekje, dat voor een paar weken stijf bevroren was, 't was of alles zeide: „ik ben dood geweest en nu leef ik!” En zou dan 'n mensch, die toch zooveel meer waard was dan zij allen, dood blijven? Neen, het Paasch-evangelie sprak overal te luide van opstanding en leven, dan dat zij er nog aan kon twijfelen. Ze zou, ze wou er maar niet meer over denken. Maar wat hielp dat? Werd het daardoor dan anders? Kon ze er maar eens met juffrouw Silven over spreken!

Nu er maar zoo weinig leerlingen gebleven waren,

was het leven op de kostschool wel wat eentoniger, maar veel vertrouwelijker. Juffrouw Ankerstroom liet zich wel zelden anders dan aan tafel zien, maar juffrouw Silven ging met de meisjes om, alsof ze haar vriendinnetjes waren. Toen de koffie afgelopen was op den Paasch-Maandag, zeide zij, dat zij wel lust had, een groote wandeling te maken: 't was zulk heerlijk weêr.

„Hè, Juffrouw, we hadden juist zoo'n mooi plannetje gemaakt, om in den tuin croquet te spelen!” pruttelden de meisjes.

„Nu, als jullie me belooft, dat je geen verboden dingen doet en het niemand lastig maakt, heb ik er niet tegen; dan ga ik maar alleen. Van avond, bij de thee, kunnen we het slot van het verhaal lezen, waar-meê we van morgen begonnen zijn.”

„Mag ik met u mee gaan?” vroegde Anna. „Ik heb niet veel lust in spelen.”

„Wel zeker, mijn kind, dan heb ik ten minste gezelschap.”

De andere meisjes zeiden er niets van. Zij begrepen het wel. Anna was van gisteren na de kerk af al zoo afgetrokken geweest. Zij zagen naar haar zwarte jurk en . . . ja, zij begrepen het wel. 't Zou misschien heel goed zijn, als ze eens een eindje met juffrouw Silven alleen wandelde. Het dwepen van Anna, zooals zij het noemden, met de onderwijzeres had invloed geoeffend ook op de andere leerlingen. Anna wist haar altijd zóó welsprekend te verdedigen, als de anderen het niet met haar eens waren en haar minder gunstig beoordeelden, dat ook zij, vooral de jongeren onder haar, juffrouw Silven heel anders begonnen te bekijken. Deze, hoe streng en nauwgezet zij dan ook was, wist door haar vriendelijke belangstelling in allen, haar innemend uiterlijk en haar voorkomende hulpvaardigheid, die haar zoo recht natuurlijk afgang, ze zóó voor zich te veroveren, dat ze haar niet gaarne verdriet aandeden. Sommigen hielden zelfs veel meer van haar dan van

juffrouw Ankerstroom. Juffrouw Ankerstroom merkte dit wel op en, hoewel zij den schijn aannam, dat zij er niet om gaf, verbitterde het haar tegen haar onderwijzeres.

„Willen we het bosch een eindje in wandelen?” vroegde de onderwijzeres, toen zij zich met Anna buiten bevond.

„Heel gaarne, juffrouw!” zeide Anna.

Ze ging bijna zwijsend voort aan den arm van haar geleidster en beantwoordde al haar vragen zóó kort, dat deze al spoedig begreep, dat er wat aan schortte bij Anna. Zij wachtte echter, totdat ze in het bosch waren; daar was het rustiger dan in de straten. Het was hier inderdaad verrukkelijk. Een schemerend groen waas hing over de toppen der dikke, zware boomen, waarin de vogels hun lentelied om strijd zongen. Hier en daar stak een wilde plant haar kopje, met een bloempje getooid, uit het lichtgekleurde mos en een gouden zonnestraal schoot uit de blauwe lucht, tusschen de boomen door, over alles heen en deed de droppeltjes op het mos schitteren van blauw en groen en purper en geel en louter blank, als groote diamanten. Waarlijk, daar vloog een witte vlinder voor haar uit en speelde over het mos.

„Die is er al vroeg bij,” zei juffrouw Silven. „Als ze het maar niet bezuren moet. 't Kan nog wel koud worden.”

„Juffrouw, bij ons op het kerkhof staat op vele grafsteenen een vlinder uitgehouwen; wat beteekent dat toch?”

„Wel, die vlinder is ook een Paaschbode, Anna. Hij predikt ons opstanding en nieuw leven. Langen tijd kroop hij over de aarde als een onaanzienlijke rups. Deze spon zich in haar graf en toen zij daar, als een leelijke cocon, aan een blaadje vastgekleefd zat, zoudt ge gezegd hebben, dat er geen leven meer in was. Maar nu het voorjaar komt, scheurt de cocon en niet

de trage, onaanzienlijke rups komt te voorschijn, maar een schoone kapel slaat de glinsterende wieken uit en speelt van de eene bloem op de andere. Vindt ge dat niet heerlijk?"

„Ja," zei Anna, maar het herinnerde haar zóó aan hetgeen de dominee gezegd had, dat ze wel had willen schreien.

„Hebt ge nog aan uw vader geschreven?" vraagde juffrouw Silven, die gevoelde, dat Anna wat op het hart had, maar er niet mede voor den dag durfde komen en haar gaarne tegemoet wilde komen. Zij wist echter niet, waarover Anna tobde en dacht, dat het over haar pa was. Verrast keek zij dan ook op, toen Anna antwoordde:

„Ja, juffrouw Silven, ik heb pa geschreven, maar gelooft u werkelijk, dat menschen, die dood zijn, weér opstaan zullen en dat ze dan door God geoordeeld worden over al hun doen en laten?" En toen zij zag, dat de onderwijzeres haar verbaasd aanstaarde, vervolgde zij: „O als dat toch waar is, hoe zal het dan met mij gaan? Och, u weet niet half, hoe slecht ik ben!"

„Maar, kind! Geloofde uw moeder dat dan niet en heeft zij daarover nooit met u gesproken?"

„Jawel, maar moe geloofde ook, dat de Heere Jezus haar lief had en mij ook. Toen Hij nu moe toch liet sterven, dacht ik, dat zij zich al die dingen maar verbeeld had, omdat zij zelf zoo goed was en zooveel van God en den Heere Jezus hield. Toen geloofde ik niets meer van al, wat zij mij van Hem verteld had en ik heb niet eens meer gebeden, want de Heer had mijn gebed toch niet verhoord. Ik had nog wel zoo goed gemeend gebeden en Hem beloofd, dat ik Hem, na mijn moe, het meest zou liefhebben."

„Gij hebt mij daar veel verteld, lieve Anna, en ik ben blij, dat gij het eerlijk deedt, want nu kan ik u raden en dat wil ik zoo gaarne. Laat mij u eerst zeggen, dat ik vast geloof aan de opstanding en het oordeel,

maar dat ik niet bang ben voor sterven, omdat ik zeker weet, dat de Heere Jezus al mijn schuld bij God gedragen heeft aan Zijn kruis en dat God nu om den wille van Zijn lieven Zoon met mij doen zal, alsof ik nooit schuldig geweest was tegenover Hem. En als ook gij dat gelooft, zult ge even gelukkig zijn als ik. Doe wat de dominée u gisteren raadde, en vraag den Heer, of Hij u dat geloof schenken wil en Hij zal het zeker doen. Gij zijt slecht, wij zijn allen slecht, maar juist voor zulke slechte menschen, die tot Hem komen om gered te worden, heeft Hij zich aan het kruis laten nagelen. Nog nooit heeft Hij tot iemand gesproken: „gij zijt Mij al te slecht!” Wel heeft Hij tot menschen, die meenden, dat ze goed waren, gezegd: „Ik ben niet gekomen voor rechtvaardigen, maar voor zondaren.” Ik ken een man, die van zichzelf gezegd heeft, dat hij de grootste der zondaren was en dat de Heere Jezus hem toch genade bewezen had. Geloof mij, klaag Hem uw angst en Hij zal ook u rust geven. Hij heeft het zelf gezegd: „Komt allen tot Mij, die vermoeid en belast zijt; Ik zal u rust geven.” En als gij Hem blijft bidden, totdat Hij u verhoort, dan zult gij Hem liever hebben dan iemand ter wereld, liever zelfs dan ge uw goede moeder hadt.”

„Zou Hij mij daarom misschien niet gehoord hebben, juffrouw, omdat ik Hem gezegd heb, dat ik toch van mijn moe het meest hield?”

„Nu, dat denk ik niet, kind, want de Heere Jezus vraagt niet naar onze woorden, maar naar hetgeen wij bedoelen. Uw gebed is niet verhoord, omdat Hij voor uw moeder en u beter vond, dat zij tot Hem ging. Zij is daarboven bij Hem in den hemel gelukkiger dan hier op aarde en als gij nu juist eens hier gekomen waart, om in Hem al uw geluk voor tijd en eeuwigheid te vinden, heeft Hij u dan niet meer gegeven, dan gij van Hem vraagdet?”

„Zou de Heere Jezus werkelijk zóó aan *mij* denken?”

O, juffrouw, wat ben ik dan toch verkeerd geweest tegen Hem!"

„En toch wacht Hij nu slechts op u, om u even gelukkig te maken als uw moeder en mij. Laat Hem niet wachten, Anna!"

„Ik dank u wel, juffrouw! Ik zal doen, wat u mij gezegd hebt."

„Ik houd u aan uw woord, Anna! En wat zou uw moeder zich verblijd hebben, als zij dat van u gezien had." Ze waren de poort van de stad reeds binnen gegaan. Juffrouw Silven zag wel, dat Anna vrij wat lichter de stad binnen ging dan zij die verlaten had. Toen zij de straat insloegen, waarin de school gelegen was, zeide Anna: „Ik ben zoo blij, dat ik met u gewandeld heb, juffrouw."

„Ik ook, kind!" sprak de onderwijzeres en zij meende dit, want uit Anna's dankbaarheid begreep zij, dat deze geloofde, wat zij haar gezegd had.

HOOFDSTUK V.

De Gouvernante.

De zomer was in het land. De meisjes van de kost-school verheugden zich allen al op de heerlijke vacantie, die dit jaar, met het oog op de noodzakelijke vertimmering der school, niet minder dan twee maanden duren zou. De één wachtte alle genot van den heerlijken tijd, dien ze met haar familie aan het strand doorbrengen zou, een ander verspitste zich op een buitenlandsch reisje, dat haar beloofd was en droomde alle nachten

van de Rijnrovers; een derde zou uit logeeren gaan en loge's bij zich mogen ontvangen, kortom, aller hart was als een berstende bloemknop, die met smachtend verlangen op den zonnestraal wachtte, welke eindelijk de zwachtels geheel verscheuren zou, opdat hij geuren en fleuren kon naar den aard. Ook Anna verlangde hard naar de vacantie en telde de dagen alvast, waarop zij naar huis mocht gaan. God was toch goed, dat Hij haar pa voor haar had gespaard, zoodat zij hem nu het leed kon doen vergeten, dat zij hem vroeger had aangedaan: en dat zou zij dan ook doen, zooveel zij kon. Haar schrijven was door haar pa hartelijk beantwoord.

Hij had haar niet slechts alles vergeven, wat zij hem als haar schuld beleden had, maar hij verblijdde zich ook, dat hem, bij het verliezen van zijn goede vrouw, toch een dochter overgebleven was, die veel van hem hield en waarvoor hij nu gaarne alleen leven wilde. Ja, toen zij hem weder geschreven had over haar vroegere houding tegenover hem, had hij haar verzocht, er niet meer aan te denken. Hij had zich best kunnen voorstellen, dat de droefheid over het heengaan van haar lieve moeder haar geheel en al in de war gebracht had, zooals het met hem ook gegaan was. Straks, als ze elkaâr weder zagen, zouden ze samen naar moe's graf gaan en met een hartelijken kus daâr, als in moeders tegenwoordigheid, alles afmaken.

Was moeder dan daar? Anna wist het nu wel beter. Doch het was geen wonder, dat pa zoo sprak. Pa was een goed mensch, voor wien alle lieden van het plaatsje de hoogste achting hadden. Hij had zijn vrouw innig lief gehad, doch van haar geloof, van haar God en haar Heiland wilde hij niets weten. Anna wist het wel, hoe vaak haar moeder daaronder geleden en hoe vurig zij haar God gebeden had, dat het hart van haar echtgenoot in dit opzicht veranderd mocht worden. Nu had Anna zelf dit gebed van haar moeder overgenomen.

Toch verlangde ook zij naar moeders graf. Haar vader had haar geschreven, dat hij een kostbare zerk daarop had laten leggen en er met eigen hand een mooien treurwilg op geplant had, waaronder hij voor Anna een rozenstruik had laten planten, die nu al mooie rozen droeg. Zij zouden er samen dikwijls heengaan.

Elke week kreeg zij nu een brief van pa en elke week schreef ze er een aan hem. Nu en dan kwam er in plaats van een brief een pakje en dat was een feest voor allen, want alle meisjes moesten dan mede van de versnaperingen genieten, Cato F. niet het minst. De verhouding tusschen de meisjes en Anna was geheel anders geworden dan in den aanvang. Ze hielden allen van haar en zij was vriendelijk jegens allen, doch vooral genoot zij van den vriendelijken omgang met de ronde en hartelijke Nancy. Een nieuw leven was voor haar aangebroken en, om dat nieuwe leven nu ook in haar eigen tehuis te leiden, verlangde ook zij naar de vacantie. Zij had leeren inzien, welk een kostelijken schat de Heere haar in haar goeden vader gelaten had en zij verlangde er naar, God en hem haar dankbaarheid te toonen.

Geweldig had zij er tegen op gezien, haar tante te ontmoeten, ook al had zij zich, op raad van juffrouw Silven, voorgenomen, ook haar schuld tegenover haar tante te belijden en tot haar in goede verhouding te staan. Maar drie weken vóór de vacantie aanbrak, kwam er een lange brief van pa, die haar mededeelde, dat tante afgereisd was en dat hij nu een goede huishoudster in haar plaats had genomen, een godsdienstige en vriendelijke juffrouw, die hem bij den aanvang zeer beviel. Zij was een bekende van den nieuwen dominee, die onlangs op het dorp gekomen was. Deze had een dochtertje van Anna's leeftijd en hij stelde zich voor, dat zij in de vacantie in dat meisje eengezellige vriendin zou kunnen vinden. Pa had zelf ook met den dominee

kennis gemaakt en prees diens omgang. Al verblijdde Anna zich over de mededeeling, dat haar tante vertrokken was, toch schreef zij haar, wat zij zich voorgenomen had, haar te zeggen, zoo zij haar ontmoet had, doch zij ontving geen antwoord terug.

Eindelijk was de laatste dag daar en de koffers werden gepakt. Anna was een der eersten, die hiermede gereed was, want juffrouw Silven had haar trouw geholpen. Toen alles klaar was, zeide juffrouw Silven tot haar:

„Ga na het eten even op mijn kamer! Ik kom daar bij u; ik wilde u nog even wat zeggen.”

Na den maaltijd vloog zij naar boven. Juffrouw Silven was al op haar kamer, toen Anna binnentrad.

„Anna! Ik vind het beter om niemand anders te zeggen, wat ik u wilde zeggen. Gij moet daarover dus ook maar niet spreken. Wij zijn echter zulke goede vriendinnen geworden, dat ik niet weggaan kan, zonder u te zeggen, dat ik hoogstwaarschijnlijk niet meer zal terugkomen.”

„Maar, juffrouw Silven, waarom gaat u hier weg? Och, wat moet ik hier nu verder beginnen? Neen, dat moet u niet doen, al was het om uw arme Anna! Dan ben ik weer alleen.”

De tranen stonden in haar oogen, toen zij zóó sprak en ook de onderwijzeres was aangedaan.

„Waarom ik weg ga, kan ik u zoo moeilijk zeggen; later misschien vertel ik het u wel eens.”

De zaak was, dat de hoofdonderwijzeres, die bij den dag meer naijverig werd op juffrouw Silven, omdat deze meer invloed had op de meisjes dan zij, haar het leven ondraaglijk maakte, zoodat zij zich werkelijk ziek gevoelde.

„Om uwentwil en om jullie allen zou ik gaarne terugkomen, maar ik vrees zeer, dat dit niet zal kunnen. Wat gij doen moet, als ik weg zal zijn? Wel, mijn beste Anna, gij hebt een Vriend gevonden, die u beter

raden en helpen kan dan de beste vriendin, en Hij blijft bij u. Gij hebt mij reeds dikwijls wat beloofd en gij hebt woord gehouden. Welnu, beloof mij voor het laatst ook nog dit: doe altijd, wat Hij wil, dat ge doen zult! Ik wou u een kleine gedachtenis van mij geven; als gij die ziet, zult ge wel aan Hem en aan mij denken." Ze reikte haar een plaat over. Daarop was temidden van een woeste streek een Oostersch reisgezelschap afgebeeld. Op den voorsten wagen zat een voornaam heer, die een ontrold stuk perkament in de hand hield. Hij hield de hand boven de oogen en staarde naar den blauwen hemel. Daaronder stond „De kamerling van Candace, zijn weg met blijdschap reizende." „En nu heb ik u niets meer te zeggen. Als gij mij nog eens schrijven wilt, ik heb mijn adres op de achterzijde van de plaat gezet. Ik dank den Heere, dat ik je hier mocht ontmoeten." Snikkend sloeg Anna de armen om haar trouwe vriendin en het duurde eenigen tijd, eer een van beiden spreken kon. Toen Anna wat bedaard was, zei de onderwijzeres:

„Anna, laat ons het elkaar niet langer moeilijk maken! Ge wilt toch doen, wat ik u gevraagd heb?"

„O ja, juffrouw, ik dank u wel duizendmaal voor alles. Maar ik wou zoo gaarne, dat u bleef."

„Misschien ontmoeten wij elkaar hier nog wel eens en anders, wie den Heere Jezus liefhebben, ontmoeten elkaar eens bij Hem. Als gij Hem lief blijft hebben, zult ge met blijdschap uw weg gaan, ook al gaat ge alleen."

„Maar wat gaat u dan doen? Gaat u naar andere meisjes? He, ik zou ze kunnen benijden!"

„Juffrouw Silven glimlachte wat treurig en antwoordde: „Nu, daar kunt ge nog wel wat mede wachten, mijn kind. Ik ga eerst eens doen, wat gij zeker ook eerst zult doen: het graf van mijn moeder bezoeken. En dan wil ik eens een half jaar rust nemen bij mijn vriendin, wier adres achter op de plaat staat. God zal

mij dan, als Hij dat goed vindt, wel den een of anderen werkring geven. En nu, nog één kus en dan naar uw kamer om uw gezicht te wasschen, hoor!"

„Gelukkig!" sprak juffrouw Silven, toen Anna de kamer verlaten had. „Dat was een moeilijk oogenblik voor mij. Goede Herder, neem Gij dit Uw schaapje in Uw armen en draag het door Uw liefde! Och, ik heb haar zoo lief."

„'t Is een heel ander kind geworden," sprak de heer Van Slooten in zich zelf, toen hij op zekeren namiddag, nadat de maaltijd geëindigd was, zijn huis verliet. „Voor alles zorgt zij en om alles denkt zij; ik geloof, dat zij mij de wenschen van het gezicht af leest. 't Is precies haar moel! Nu ja, ook zoo vroom en bijgeloovig, maar . . . dat kan mij niet schelen. Per slot van rekening, liever zóó dan zooals zij vroeger was. Dat half jaar op de kostschool heeft haar goed gedaan. Of het de kostschool zelf gedaan heeft, weet ik zoo juist niet, maar die juffrouw Silven schijnt machtig veel invloed op haar gehad te hebben. Ze dweept letterlijk met dat mensch en van juffrouw Ankerstroom hoor ik niets: 't is altijd en altijd juffrouw Silven. Nu Anna zóó is, als ze is, zie ik er bepaald tegen op, om haar weér van mij weg te zenden: ze is al wat ik heb en ik ontvang niets dan liefde van haar. Zij heeft het er ook niet erg op om weér naar school te gaan, nu die onderwijzeres daar niet weér komt. Als ik haar eens tehuis liet blijven en haar een goede gouvernante zocht te geven! . . . Hé, daar komt dominee Jansen aan!"

Na de wederzijdsche begroetingen, zeide de dominee: „Ik ging juist naar u toe, mijnheer Van Slooten, om te zien, of ik onze Bertha mede kon krijgen. Die twee zijn haast onafscheidelijk, maar zij zou het u lastig maken."

„O neen! Anna geniet van haar en ik vind het hoogst aangenaam, dat zij zoo'n goede vriendin heeft

gevonden. Kom, ik ga met u naar huis terug. A propos, mag ik u vragen: blijft Bertha nog hier op de school of hebt u andere plannen met haar? Vergeef mijn belangstelling!"

„Neen, op deze school kan ik haar niet laten. Ik dacht er over, of ik niet een goede onderwijzeres voor haar in huis zou kunnen nemen, maar dat is nogal duur.”

„Heeft onze Anna wel eens met u over die juffrouw Silven gesproken? Dat moet een puikje zijn en die gaat ginds weg.”

„Ja, als ik die kon krijgen, maar, ik zeg, het zal mij wat te duur uitkomen.”

„Maar als we eens samen deden? De meisjes loopen elkaâr niet veel uit den weg, wat leeftijd en vorderingen betreft.”

„Dat zou heerlijk zijn! Ik moet er natuurlijk met mijn vrouw over spreken, maar ik weet vooraf, dat zij het met mij eens is; we hebben er samen genoeg over gepraat.”

Den ganschen weg over bespraken de beide heeren de zaak. Toen de dominee met Bertha vertrokken was, zeide de heer Van Slooten tot Anna: „Kind, wilt ge even een klein briefje voor mij schrijven: ik zal u den inhoud wel dicteeren!”

„Gaarne, pa!” antwoordde Anna. Zij zocht schrijfgereedschap bijeen, ging zitten, plaatste den datum alvast op het postpapier en vraagde: „Wat moet ik schrijven, pa?”

Lieve Juffrouw!

Pa zou mij zoo gaarne een genoeg doen en hij weet mij geen grooter verrassing te bezorgen dan u vriendelijk te vragen, of u een paar weken bij ons zoudt willen logeeren, om eens kennis te maken met den dominee en zijn familie. U kondt dan meteen zien, of het u bevallen zou, bij dominee

te blijven, om Bertha en mij wat minder dom te maken dan wij zijn. Het is hier een heerlijke plaats voor menschen, die wat hard gewerkt hebben, om eens gauw en goed op te knappen en dat u het heel goed en prettig zult hebben, daarvoor zal uw kleine vriendin zorgen. Wilt u mij spoedig antwoorden, liefst, dat u zoo gauw mogelijk komt?

Uwe U liefst. Anna.

„En wat moet ik er onder zetten, pa?” zei Anna glimlachend.

„Aan mijn lieve tante!” schertste de heer Van Slooten.

„Nee maar, pa, nu fopt u mij!” zeide Anna aarzelend en teleurgesteld.

„Nu, schrijf dan maar: „aan Mejuffrouw Silven,” en zorg, dat hij nog met dezen post weggaat!”

Anna vergat alles. Ze vloog naar haar pa toe en drukte een hartelijken kus op zijn lippen. „O Pa!” sprak ze, „wat een verrassing is dat!”

„Maak toch voort, meid, anders gaat hij niet eens meer mede!” sprak de heer Van Slooten, gelukkig met zijn eigen vinding.

Juffrouw Silven kwam en toen zij, na een paar weken, haar besluit aan den dominee moest mededeelen, zeide zij:

„God heeft mij hier gebracht en ik dank Hem er voor. Ik behoef u zeker wel niet te zeggen, dat ik hier gaarne blijf”

